

Imatge de la comarca

El Castell de Ribes, unes pedres que fan viure la història

Jordi Casas

Des de fa un temps és possible fer una visita guiada al Castell de Ribes, una oportunitat que no haurien de deixar escapar ni els ribetans ni la resta de la comarca, ni la gent de més enllà. Una visita al castell es converteix en una experiència que queda en els records personals més íntims, per un doble motiu. D'una banda, perquè les seves pedres ens fan viure la història. I de l'altra, perquè hi ha l'oportunitat de conèixer la persona que hi viu, que, a més de ser el restaurador i mantenidor del castell, és l'animador de les visites. Parlem del ballarí (deixeble de Magrinyà) i concertista de castanyoles José de Udaeta.

El castell és sobre unes timbes argiloses modelades per les rieres de Ribes i de l'Esplugu, que passa pel bell mig de l'històric nucli de Sota-ribes. Per pujar al castell hi ha dos accessos, un de més conegut i un altre de menys, que puja més directament des de les cases de Sota-ribes, per darrere de Can Déumajudi. És una pujada empedrada que, tot i així, es va tapant per l'herbam. És el pujador més medieval. L'altre camí puja per la banda de llevant del castell, ran de timba. Té pel costat contrari una sobrevivent vinya. Les dues pujades arriben al peu de la torre, la

part substancial del castell. Pel seu exterior s'enfilava ufanosa una heura, que li donava un aspecte molt bonic i senyorívol, tot i que fa malbé la pedra. D'aquí que, actualment, només en veiem les restes encara adherides del que era, ja que es va decidir tallar les arrels. A una banda i a l'altra de la torre hi ha sengles entrades al castell. Pel costat del camí de Sota-ribes, a l'edifici adossat, hi ha un portal del segle XVI que va ser col·locat a finals dels anys seixanta. És quadrat amb simulació d'encoixinat. Udaeta el va trobar a Tarragona i supera, diguem-ne amb dignitat, l'adaptació al conjunt. Ocupa el lloc d'un portal que no tenia cap gràcia. Era d'arc rodó, però sense dovelles, ja que havien desaparegut. En una fotografia de l'any 1920, publicada al programa de Festa Major de 1983, aquest portal estava convertit en un simple portalet emblanquinat. Aquest encara avui perdura a la finestra del primer pis.

De fotografies del portal, també en té el ballarí, a qui plau ensenyar-les. Són d'abans de la reforma i també n'hi ha d'altres del moment de la instal·lació del nou.

A l'actualitat, aquest portal no es fa servir. L'entrada real és el de l'altre costat. S'assembla a molts altres que hi ha en els baluards de

masies del terme, d'arc escarser i cobert amb una marquesina. A la fotografia de 1920 aquest portal no existia. Darrere d'ell s'obre el jardí.

Del jardí estant, la torre encara causa més bona impressió, no pas per la seva alçada, només 19 metres, sinó per la nova perspectiva que ofereix i per l'enigmàtica porta-finestra que existeix a la banda de migdia, ran de la teulada de l'edifici adossat, aquest reforçat per contraforts cantoners. Molts visitants creuen que és una finestra, però surten convençuts que és un portal, malgrat que està a considerable alçada.

Per aquí entraven en aquells temps que, segons un llibre de castells editat el 1967, parlant des de Ribes, diu: *Esta fortaleza tuvo gran importancia guerrera en las luchas de los primeros siglos de la Reconquista.*

Bona part dels entesos està d'acord que aquest portal és un dels elements més singulars del castell, pel seu arc de ferradura i el dintell del que sembla falta una tercera pedra. Des de l'interior, al segon pis de la torre, es pot comprovar la seva antiga funció. Aquest pis comunica per una portella amb el segon i darrer de l'edifici adossat, que és on hi ha l'estudi de José de Udaeta. Hi assaja

CASAS

El Castell de Ribes, emblema del nucli

amb les castanyoles i és on ofereix al públic una demostració de les seves qualitats. Per superar l'alçada que hi ha, en comptes d'una més segura escala de cargol, hi ha una escala de ferro clavada a la paret que acovardeix molts visitants. Però val la pena superar-ho. Dóna a un replà en el gruix de la paret on hi ha una finestra, i d'aquí es puja més fàcilment a una zona sota terrat amb un brocal al voltant del buit de la torre i a la portella per on se surt al nou terrat, envoltat de merlets.

Abans de l'arribada del ballarí, la torre no tenia sostre. Anys enrere havia tingut diversos pisos. Ara només té planta baixa i dos pisos, més un terrat amb immillorables vistes. Al primer pis hi ha les habitacions privades, i una sala noble amb una finestra amb festejadors. I a la part interior de la torre, s'hi exposen fotografies i records personals. Aquesta sala té

una volta molt interessant. Al seu terra queda la base massissa de la torre, d'uns 3,5 metres. És visible a la sala d'estar de la planta baixa i a l'entrada de darrere de la porta de Tarragona. En aquesta planta baixa també hi ha la cuina i un menjador amb gran campana i el forat que resta del que era el forn de pa. A un costat perdura l'antiga masmorra, actualment el rebost.

Aquesta *Imatge* l'hem limitada a una descripció i deixem de costat la llarga història. Tot i així no ens podem estar de fer dos apunts finals. És una llàstima que el castell perdés el nom de Bellloc, que figura a la Carta de Població de l'any 990. I que és bo que hi hagi desacord sobre si el castell havia estat més gran i tenia més torres i que amb les pedres d'algunes es va construir l'església vella, l'ermita de Sant Pau, les cases de Sota-ribes... Això fa més legendari el castell.

The Power of Dreams

Un silenci del que se'n parlarà molt.

Nou
ACCORD
i-CTDi

Quan ets el primer fabricant de motors de benzina del món, només et queda un objectiu: ser el millor fabricant de motors dièsel del món. Per això hem creat el nou motor dièsel i-CTDi elaborat exclusivament en alumini. Consumeix menys, és més lleuger i, sobretot, tan silenciós que se'n sentirà a parlar molt. Un innovador motor dièsel que completa la gamma Accord sense renunciar a un ampli equipament*: control d'estabilitat VSA, frens ABS amb EBD, 8 airbags, ràdio CD i control del climatitzador dual a la pantalla tàctil del navegador. **Gamma Accord gasolina i dièsel de 140 a 190 CV des de 22.000 €.** PVP recomanat a la Península i a les Balears incloent-hi l'IVA, transport, impost de matriculació i 3 anys de garantia Honda ampliable a 5, sense límit de quilometratge, a través de la Xarxa de Concessionaris Oficials de venda d'automòbils HONDA a la Península i a les Balears. *Segons les versions.

Styl Auto 3, S.A. Ctra. Castellet (Pol. Avda. Tarragona). Tel. 93 817 01 03*. VILAFRANCA DEL PENEDÈS. BARCELONA.
Ctra. Vilanova a Sitges, Km. 42,3 (Polg. Vilanoveta). Tel. 93 814 22 46*. SANT PERE DE RIBES. BARCELONA. *Contacti amb nosaltres per a més informació i sol·licitud de prova.